

Prof. Dr.
Hakan PEKCANITEZ

Prof. Dr.
Oğuz ATALAY

Prof. Dr.
Muhammet ÖZEKES

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Ders Kitabı

14. Bası

onikilevha
TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK TIRAK

İÇİNDEKİLER

14. BASIYA ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	XXXV
GENEL BİBLİYOGRAFYA.....	XXXVII
§ 1. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	1
I. UYUŞMAZLIĞIN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÇÖZÜM YOLLARI....	1
II. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ-HUKUKÎ KORUMA TALEBİ VE ADALETE (YARGIYA) ERİŞİM	2
III. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN ANLAMİ.....	6
IV. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN AMACI	7
V. MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA TEMEL KAVRAMLAR.....	11
A. Medenî Usûl Hukuku Kavramı	11
B. Medenî Usûl Hukukunda Kullanılan Temel Kavramlar.....	12
VI. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN HUKUK DALLARI ARASINDAKİ YERİ	13
VII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN YER VE ZAMAN İTİBARI İLE UYGULANMASI	15
A. Yer İtibariyle Uygulanması.....	15
B. Zaman İtibariyle Uygulanması.....	17
VIII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	19
IX. MEDENÎ USÛL HUKUKU KURALLARININ YORUMU	22

§ 2. YARGI.....	25
I. YARGI KAVRAMI.....	25
II. YARGI ÇEŞİTLERİ.....	25
A. Anayasa Yargısı.....	26
B. İdarî Yargı	28
C. Adlî Yargı	29
1. Ceza Yargısı.....	30
2. Medenî Yargı.....	31
a. Çekişmeli Yargı	32
b. Çekişmesiz Yargı.....	32
aa. Genel Olarak	32
bb. Uyuşmazlığın Bulunmaması.....	33
cc. Sübjektif Hakkın Yokluğu	35
dd. Uygulanacak Usûl Hükümleri	35
§ 3. MAHKEMELER.....	37
I. GENEL OLARAK.....	37
II. İLK DERECE MAHKEMELERİ	38
A. Genel Mahkeme	38
1. Genel Olarak.....	38
2. Asliye Hukuk Mahkemeleri	39
B. Özel Mahkemeler.....	39
1. Sulh Hukuk Mahkemeleri	39
2. Asliye Ticaret Mahkemeleri.....	40
3. Kadastro Mahkemeleri.....	43
4. İş Mahkemeleri.....	44
5. İcra Mahkemeleri.....	45
6. Tüketici Mahkemeleri	46
7. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemeleri	49
8. Aile Mahkemeleri	50
III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ	51
A. Genel Olarak.....	51
B. Görevleri	53

C. Teşkilat	54
1. Genel Olarak	54
2. Hukuk Daireleri	55
IV. YARGITAY	55
A. Genel Olarak	55
B. Yargıtay'ın Görevleri	56
C. Yargıtay Teşkilatı.....	56
1. Hukuk Daireleri	57
2. Genel Kurullar.....	59
a. Hukuk ve Ceza Genel Kurulları	59
b. Yargıtay Büyük Genel Kurulu	59
V. MAHKEMELER ARASINDA HUKUKÎ YARDIM (İSTİNABE).....	60
VI. GÖREV.....	62
A. Genel Olarak	62
B. Asliye Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	64
1. Konusu Para Olan ya da Para ile Değerlendirilebilen (Malvarlığına İlişkin) Davalar	64
2. Şahıs Varlığına İlişkin Davalar	65
C. Sulh Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	66
1. Kira Sözleşmesine Dayanan Davalar.....	66
2. Sulh Hukuk Mahkemesinin Görevine Giren Diğer Dava ve İşler	67
D. Görev Kurallarının Niteliği.....	67
E. Görev Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	68
1. Genel Olarak	68
2. Görevsizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	69
F. Adli Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın İdari Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	71
G. İdari Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın Adli Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	72
VII. YETKİ.....	72

A. Genel Olarak.....	72
B. Kesin Olmayan Yetki Kuralları	73
1. Genel Yetki Kuralı	73
2. Özel Yetki Kuralları.....	76
C. Kesin Yetki Kuralları.....	78
D. Yetki Sözleşmesi	80
1. Genel Olarak.....	80
2. Yetki Sözleşmesinin Şartları.....	81
a. Sözleşmenin Tarafları Tacir veya Kamu Tüzel Kişisi Olmalıdır.....	81
b. Kesin Yetkinin Bulunduğu Durumlarda Yetki Sözleşmesi Yapılamaz.....	82
c. Yetki Sözleşmesi Yazılı Şekilde Olmalıdır	82
d. Uyuşmazlık ve Mahkeme Belirli Olmalıdır	83
E. Yetki Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	84
VIII. İŞ BÖLÜMÜ.....	87
IX. YARGI YERİ BELİRLENMESİ (MERCİ TAYİNİ).....	88
A. Yargı Yeri Belirlenmesini (Merci Tayini) Gerektiren Hâller..	88
B. Yargı Yeri Belirlenmesi Usûlü	89
§ 4. YARGI GÖREVLİLERİ.....	91
I. HÂKİM	91
A. Genel Olarak.....	91
B. Hâkimlik Mesleğine Giriş.....	92
C. Hâkimlerin Seçimi ve Atanması	96
1. Genel Olarak Sistemler.....	96
2. Ülkemizdeki Durum.....	97
D. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	98
1. Genel Olarak.....	98
2. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	100
E. Hâkimlere Tanınan Teminatlar	102
F. Hâkimlerin Sorumluluğu	102
1. Genel Olarak.....	102

2. Hukukî Sorumluluk	103
a. Genel Olarak	103
b. Sorumluluk Hâlleri.....	104
c. Sorumluluk Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	105
d. Sorumluluk Davası ve Yargılama Usûlü	106
e. Hâkimin Hukukî Sorumluluğu.....	107
3. Disiplin Sorumluluğu	107
4. Cezaî Sorumluluk.....	108
G. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	108
1. Genel Olarak	108
2. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması.....	109
a. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olduğu Hâller	109
b. Hâkimin Çekinmesi Usûlü	110
3. Hâkimin Reddi.....	111
a. Ret Sebepleri	111
b. Hâkimin Reddi Usûlü	112
aa. Taraflardan Birisinin Hâkimi Reddetmesi.....	112
bb. Hâkimin Kendisini Reddetmesi	115
c. Hâkimin Reddedilmesinin Sonuçları.....	115
II. SAVCILAR.....	116
III. ADLİYE MEMURLARI	118
A. Yazı İşleri Müdürleri.....	118
B. Zabıt Kâtipleri.....	118
C. Mübaşirler.....	119
IV. AVUKATLAR	119
V. NOTERLER.....	123
§ 5. USÛL İŞLEMLERİ.....	125
I. TARAF USÛL İŞLEMLERİ.....	125
A. Genel Olarak	125
B. Taraf Usûl İşlemlerinin Özellikleri	126
C. Taraf Usûl İşlemlerinin Çeşitleri	128
D. Usûl İşlemlerinde Şekle Uymak Zorunluluğu ve Sonuçları	129

II.	MAHKEME USÛL İŞLEMLERİ	130
III.	SÜRELER	132
	A. Sürelerin Çeşitleri.....	132
	1. Kanunun Belirlediği Süreler.....	132
	2. Hâkimin Belirlediği Süreler	133
	B. Sürelerin Hesaplanması.....	133
	C. Adli Tatil	134
IV.	ESKİ HÂLE GETİRME	136
	A. Eski Hâle Getirmenin Şartları.....	136
	1. Süre Elde Olmayan Bir Sebeple Kaçırılmış Olmalıdır ...	137
	2. Başka Kanunî Yola Başvurma İmkânı Kalmamış Olmalıdır	138
	B. Eski Hâle Getirme Usûlü	138
V.	TEBLİGAT	139
	A. Tebligat ve Davetiye Kavramı	139
	1. Tebligatı Çıkartacak Merciler	140
	2. Tebligatı Yapacak Merciler.....	141
	B. Tebligat Yapılabilecek Kişiler.....	142
	C. Tebligatın Yapılabileceği Yer ve Zaman.....	143
	D. Tebligat Giderleri	144
	E. Tebligatın Yapılması.....	145
	1. Genel Olarak.....	145
	2. Muhatabın Adreste Bulunmaması veya Tebellüğden İmtina Etmesi	145
	3. Elektronik Tebligat	146
	4. İlânen Tebligat	147
	F. Usûlsüz Tebligat.....	147
	G. Tebligat Suçları.....	147
§ 6.	TARAFLAR	148
I.	TARAF KAVRAMI VE TARAFIN BELİRLENMESİ	148
II.	TARAF EHLİYETİ.....	150
III.	DAVA EHLİYETİ	152

IV. DAVA TAKİP YETKİSİ	153
V. TARAF SIFATI	155
VI. TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	156
A. Kanunî Taraf Değişikliği	157
B. İradî Taraf Değişikliği	158
1. Genel Olarak	158
2. İradî Taraf Değişikliğinin Yapılması	159
3. İradî Taraf Değişikliğinin Hukukî Niteliği ve Sonuçları	160
4. İradî Taraf Değişikliğinde Yargılama Giderleri	163
VII. TARAFLARIN TEMSİLİ	164
A. Kanunî Temsil	164
B. İradî Temsil (Vekâlet)	165
VIII. DAVA ARKADAŞLIĞI	167
A. Genel Olarak	167
B. İhtiyarî Dava Arkadaşlığı	167
1. Anlamı ve Doğumu	167
2. İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Hükümleri	168
C. Mecburî Dava Arkadaşlığı	169
1. Anlamı ve Doğumu	169
2. Mecburî Dava Arkadaşlığının Hükümleri	171
§ 7. DAVAYA MÜDAHALE	173
I. GENEL OLARAK	173
II. FER'İ MÜDAHALE	173
A. Genel Olarak	173
B. Hukukî Niteliği	174
C. Fer'i Müdahalenin Koşulları	174
D. Fer'i Müdahale Usûlü	176
E. Fer'i Müdahalenin Hükümleri	176
F. Müdahalenin Etkisi	178
III. DAVANIN İHBARI	179
A. Anlamı	179

B. İhbarın Koşulları	180
C. Davanın İhbarı Usûlü	181
D. İhbar Üzerine Üçüncü Kişinin Tutumu.....	181
E. İhbarın Sonuçları	182
IV. ASLÎ MÜDAHALE.....	183
A. Anlamı.....	183
B. Aslî Müdahalenin Koşulları.....	184
C. Aslî Müdahale Usûlü.....	185
D. Aslî Müdahale Davasının İncelenmesi ve Karar.....	185
§ 8. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELER	187
I. GENEL OLARAK.....	187
II. TASARRUF İLKESİ.....	188
A. Anlamı.....	188
B. Tasarruf İlkesinin Sonuçları.....	189
C. Tasarruf İlkesinin İstisnaları.....	190
III. TARAFLARCA GETİRİLME (HAZIRLAMA) İLKESİ	190
A. Anlamı.....	190
B. Taraflarca Getirilme İlkesinin Sonuçları.....	191
C. Taraflarca Getirilme İlkesinin İstisnaları.....	192
IV. TEKSİF İLKESİ.....	192
V. YARGILAMANIN HÂKİM TARAFINDAN YÜRÜTÜLMESİ.....	193
VI. DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ	194
VII. DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	196
VIII. HÂKİMİN DELİLLERİ DEĞERLENDİRMESİ.....	197
IX. ADİL (DOĞRU) YARGILANMA HAKKI.....	198
A. Genel Olarak.....	198
B. Adil Yargılanma Hakkının Unsurları	198
1. Kanunî, Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme Tarafından Yargılanma.....	198
2. Makul Süre İçinde Yargılanma	199
3. Alenî Surette Yargılanma.....	199

4. Hakkaniyete Uygun Olarak (Adil) Yargılanma	200
X. HUKUKÎ DİNLENİLME HAKKI	200
A. Genel Olarak	200
B. Hukukî Dinlenilme Hakkının Unsurları	201
1. Bilgilenme Hakkı	201
2. Açıklama ve İspat Hakkı	201
3. Dikkate Alınma Hakkı	202
XI. USÛL EKONOMİSİ İLKESİ (YARGILAMANIN BASİT, ÇABUK, UCUZ YÜRÜTÜLMESİ)	202
XII. ALENİLİK İLKESİ	203
XIII. SÖZLÜLÜK-YAZILILIK İLKESİ	205
XIV. MAHKEMELERDE KULLANILAN DİL	206
XV. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	207
A. Dürüst Davranma Yükümlülüğü	207
B. Doğruyu Söyleme Ödevi	208
§ 9. DAVA HAKKINDA GENEL BİLGİLER	210
I. DAVA KAVRAMI	210
II. DAVA ŞARTLARI	210
A. Kavram	210
B. Dava Şartlarının Çeşitleri	211
1. Genel Dava Şartları	211
a. Mahkemeye İlişkin Dava Şartları	211
aa. Yargı Yetkisi (m.114/1-a)	211
bb. Yargı Yolu (m.114/1-b)	212
cc. Görev (m. 114/1-c)	212
dd. Kesin Yetki (m. 114/1-ç)	212
b. Taraflara İlişkin Dava Şartları	212
aa. İki Tarafın Bulunması	212
bb. Taraf Ehliyeti (m. 114/1-d)	212
cc. Dava Ehliyeti (m. 114/1-d)	212
dd. Davaya Vekâlet Ehliyeti ve Geçerli Vekâletname (m. 114/1-f)	213
ee. Davayı Takip Yetkisi (m. 114/1-e)	213

c. Dava Konusu Şeye İlişkin Dava Şartları.....	213
aa. Davacı Tarafından Gider Avansı Yatırılması (m. 114/1-g)	213
bb. Teminat Gösterilmesine İlişkin Kararın Yerine Getirilmesi (m. 114/1-ğ)	214
cc. Hukukî Yarar (m. 114/1-h)	215
dd. Davanın Derdest Olmaması (m. 114/1-ı).....	216
ee. Kesin Hüküm Bulunmaması (m. 114/1-i)	216
2. Özel Dava Şartları.....	216
C. Dava Şartlarının İncelenmesi (m. 115).....	217
III. DAVA ÇEŞİTLERİ	219
A. Genel Olarak.....	219
B. Talep Edilen Hukukî Korumaya Göre Dava Çeşitleri	220
1. Eda Davaları.....	220
2. Tespit Davaları.....	221
3. İnşai (Yenilik Doğuran) Davalar.....	223
C. Talep Sonucuna Göre Dava Çeşitleri	225
1. Genel Olarak.....	225
2. Kısmî Dava	225
3. Belirsiz Alacak Davası.....	229
4. Terditli (Kademeli) Davalar	233
5. Seçimlik Davalar	235
6. Davaların Yığılması (Objektif Dava Birleşmesi)	236
7. Mütelâhik (Yarışan Haklara Dayalı) Davalar	237
D. Topluluk Davası.....	238
§ 10. DAVANIN AÇILMASI	240
I. DAVA HAKKI.....	240
II. DAVA DİLEKÇESİ	240
A. Dava Dilekçesinin Unsurları.....	241
1. Mahkemenin Adı	241
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	241
3. Davacının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası.....	242

4. Tarafların Kanunî Temsilcilerinin ve Davacı Vekilinin Adı, Soyadı ve Adresleri.....	242
5. Dava Konusu (Müddeabih).....	242
6. Davanın Dayandığı Vakıalar (Dava Sebebi).....	243
7. Dayanılan Deliller.....	243
8. Hukukî Sebepler.....	244
9. Talep Sonucu.....	245
10. İmza.....	245
B. Dava Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması.....	246
III. DAVA DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	247
IV. DAVANIN AÇILMA ZAMANI.....	249
V. DAVA AÇILMASININ SONUÇLARI.....	251
A. Genel Olarak.....	251
B. Maddî Hukuk Bakımından.....	251
1. Zamanaşımının Kesilmesi ve Hak Düşürücü Sürenin Korunması.....	251
2. Şahsa Bağlı Hakların Malvarlığı Hakkına Dönüşmesi...	252
3. İyiniyetin Ortadan Kalkması.....	252
4. Davalının Temerrüde Düşmesi.....	253
C. Usûl Hukuku Bakımından.....	253
1. Mahkemenin Davayı İnceleme Zorunluluğu.....	253
2. Derdestlik.....	253
3. Davanın Açıldığı Tarihe Göre Dava Şartlarının İncelenmesi ve Hüküm Kurulması.....	253
4. İhtiyati Tedbirin ve İhtiyati Haczin Korunması.....	254
5. Davayı Geri Alma Yasağı.....	254
VI. TEMİNAT GÖSTERİLMESİ.....	255
A. Teminat Göstermekle Yükümlü Olanlar.....	255
B. Teminat Hakkında Mahkemenin İncelemesi.....	258
C. Teminatın Niteliği ve Kapsamı.....	258
§ 11. DAVAYA CEVAP.....	260
I. SAVUNMA HAKKI.....	260

II.	SAVUNMANIN ŞEKLİ	261
A.	Davanın Kabul Edilmesi	261
B.	Cevap Dilekçesi Verilmemesi	261
C.	Cevap Dilekçesi Verilmesi	262
III.	SAVUNMA SEBEPLERİ.....	262
A.	Maddî Hukuka İlişkin Savunma Sebepleri.....	262
1.	İtirazlar	263
2.	Def'iler.....	263
3.	Takasın Özel Durumu	263
B.	Usûl Hukukuna İlişkin Savunma Sebepleri	265
1.	Dava Şartları.....	265
2.	İlk İtirazlar (Dava Engelleri)	266
a.	İlk İtiraz Hâlleri.....	266
aa.	Yetki İtirazı	266
bb.	Tahkim İtirazı	267
b.	İlk İtirazların İleri Sürülmesi, İncelenmesi ve İlk İtirazlar Hakkında Verilecek Kararlar	267
3.	Karşı Dava Açılması	268
a.	Genel Olarak	268
b.	Karşı Davanın Şartları	269
aa.	Asıl Dava Derdest Olmalıdır	269
bb.	Asıl Dava ile Karşı Dava Arasında Bağlantı Bulunmalıdır	269
cc.	Asıl Dava ile Karşı Dava Aynı Yargı Yoluna Tâbi Olmalıdır	269
c.	Karşı Dava Açma Süresi	270
d.	Karşı Davanın Açılması ve İncelenmesi	270
IV.	CEVAP DİLEKÇESİ	271
A.	Cevap Dilekçesinin Unsurları	271
1.	Mahkemenin Adı	271
2.	Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	271
3.	Davalının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası	272
4.	Kanunî Temsilci ve Vekilin Adı Soyadı ve Adresi.....	272

5. Savunmanın Dayanağı Olan Vakıalar.....	272
6. Dayanılan Deliller.....	273
7. Hukukî Sebepler.....	273
8. Talep Sonucu.....	273
9. İmza.....	274
B. Cevap Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması.....	274
V. CEVAP DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	274
VI. CEVAP SÜRESİ.....	275
A. Kural	275
B. Cevap Süresinin Uzatılması.....	275
VII. CEVAP DİLEKÇESİ VERMENİN SONUÇLARI.....	275
VIII. CEVABA CEVAP VE İKİNCİ CEVAP DİLEKÇELERİ	276
IX. İDDİA VE SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞI.....	276
A. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı.....	276
1. Genel Olarak	276
2. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	278
a. Dava Sebebinin (Vakıaların) Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	278
b. Talep Sonucunun Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	278
3. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	279
a. Davalının Açık Rızası	279
b. Islah.....	279
c. Dava Konusunun Devri.....	280
B. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı.....	280
1. Genel Olarak	280
2. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	281

3. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	282
C. İddia ve Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı Bakımından Davada Dikkate Alınan Aşamalar ve Sonuçları	282
§ 12. ÖN İNCELEME	284
I. GENEL OLARAK.....	284
II. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI	286
A. Ön İncelemede Doğrudan Yapılacak İşlemler	286
B. Ön İncelemeyle Bağlantılı İşlemler	287
III. ÖN İNCELEMENİN YAPILIŞ ŞEKLİ	288
A. Duruşmasız Ön İnceleme (m. 138)	289
B. Duruşmalı Ön İnceleme (m. 139-140)	289
1. Tarafların Ön İnceleme Duruşmasına Davet Edilmesi (m. 139).....	289
2. Ön İnceleme Duruşması (m. 140)	290
C. Ön İncelemede Cevaplanacak Sorular ve Buna Göre Yapılacak İşlemler	294
§ 13. TAHKİKAT	296
I. TAHKİKATIN YAPILMASI.....	296
A. Genel Olarak	296
B. Tahkikat Yapılmasına Gerek Bulunmaması.....	297
C. Davanın Hüküm İçin Yeterince Aydınlanmamış Olması (Tahkikatın Yapılması)	298
II. DURUŞMALAR	299
A. Genel Olarak	299
B. Duruşmaların Yeri ve Zamanı	302
C. Duruşmaların Disiplini.....	303
D. e-Duruşmalar.....	304
1. Genel Olarak	304
2. e-Duruşmaların Yeri	306

3. e-Duruşmaya Katılanların Kimlik Tespitinin Yapılması.....	307
4. e-Duruşmaların Yapılması.....	307
5. e-Duruşmaların Disiplini ve Kaydı	308
6. e-Duruşma Masrafları	309
III. MAHKEME KAYITLARI, DOSYA VE TUTANAKLAR	309
A. Mahkeme Kayıtları.....	309
B. Dosyalar	310
C. Tutanaklar	311
IV. İSTİCVAP	312
A. Genel Olarak.....	312
B. İsticvap Usûlü	314
V. ÖN SORUN–BEKLETİCİ SORUN.....	315
A. Ön Sorun.....	315
B. Bekletici Sorun	316
VI. DOSYANIN İŞLEMDEN KALDIRILMASI	319
A. Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektiren Durumlar... ..	319
B. Dosyanın İşlemden Kaldırılması Kararı ve Sonuçları	320
1. Dosyanın İşlemden Kaldırılması ve Yenilenmesi	320
2. Davanın Açılmamış Sayılması.....	321
VII. ISLAH	322
A. Genel Olarak.....	322
B. Islahın Yapılması.....	324
C. Islahın Etkisi	328
VIII. DAVA KONUSUNUN DEVRİ.....	329
A. Genel Olarak.....	329
B. Temellük Eden Üçüncü Kişiye Karşı Davaya Devam Edilmesi	331
C. Davanın Temlik Eden Davalıya Karşı Tazminat Davasına Dönüştürülmesi	331
IX. DAVALARIN AYRILMASI VE BİRLEŞTİRİLMESİ.....	332
A. Davaların Birleştirilmesi.....	332

1. Davaların Birleştirilmesi Şartları	332
2. Davaların Birleştirilmesi Usûlü	332
B. Davaların Ayrılması	334
1. Davaların Ayrılması Şartları	334
2. Davaların Ayrılması Usûlü	335
X. TAHKİKATIN SONA ERMESİ VE SÖZLÜ YARGILAMA..	335
§ 14. İSPAT	338
I. GENEL OLARAK.....	338
II. İSPATIN KONUSU	339
A. Vakıalar (Olaylar)	339
1. Genel Olarak.....	339
2. Koşul (Soyut) Vakıalar - Somut Vakıalar	340
3. Müspet (Olumlu) Vakıalar - Menfi (Olumsuz) Vakıalar	342
B. Yabancı Kanun Hükümleri.....	343
III. İSPATIN GEREKLİ OLMADIĞI HÂLLER.....	344
A. İkrar.....	344
1. Genel Olarak.....	344
2. İkrar Çeşitleri.....	346
a. Basit İkrar.....	346
b. Vasıflı İkrar (Gerekçeli İnkâr)	346
c. Bileşik İkrar	347
3. İkrarın Bölünmesi.....	347
4. İkrardan Dönme (Geri Alınması).....	349
B. Çekişmesiz Vakıalar	349
C. Herkesçe Bilinen Vakıalar	350
D. Karineler	351
1. Kavram	351
2. Fiilî Karineler.....	352
3. Kanunî Karineler	352
4. Karinelerle Varsayımların Farkı.....	353
IV. İDDİA (SAVUNMA) VE SOMUTLAŞTIRMA YÜKÜ	355

V.	İSPAT YÜKÜ	357
	A. Genel Olarak İspat Yüğü Kavramı.....	357
	B. İspat Yüğü Kuralı	359
	C. İspat Yüğüne İlişkin Özel Durumlar	360
VI.	DELİL İKAME (GÖSTERME) YÜKÜ	361
VII.	İSPAT KONUSUNDAKİ YÜKLERİN İSPAT FAALİYETİNE ETKİSİ	363
VIII.	İSPAT ÖLÇÜSÜ	364
	A. Genel Olarak.....	364
	B. Tam İspat (Kesin İspat)	366
	C. Yaklaşık İspat (Gerçeğe Yakın İspat).....	366
IX.	İSPAT TÜRLERİ.....	367
	A. Asıl İspat-Karşı İspat-Aksini İspat	367
	B. Doğrudan İspat-Dolaylı İspat.....	369
	1. Genel Olarak	369
	2. Dolaylı İspatla İlgili Kavramlar	369
	a. Emare (Emare İspatı).....	370
	b. İlk Görünüş İspatı.....	371
X.	İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER).....	372
XI.	DELİL GÖSTERİLMESİ.....	373
XII.	HUKUKA AYKIRI YOLLARDAN ELDE EDİLEN DELİLLER.....	375
§ 15.	DELİLLER	378
I.	GENEL OLARAK.....	378
	A. Delil Türleri.....	378
	1. Delil Sistemleri	378
	2. Kesin Deliller	379
	3. Takdiri Deliller	380
	B. Delil Sözleşmesi	381
	1. Genel Olarak	381
	2. Delil Sözleşmesinin Şekli (Yapılışı)	381
	3. Delil Sözleşmesinin Türleri.....	383

a. Münhasır Delil Sözleşmesi	383
b. Münhasır Olmayan Delil Sözleşmesi	384
II. SENET	384
A. Kavram	384
1. Belge ve Senet	384
2. Senet Hakkında Genel Bilgiler	385
3. Senedin Unsurları	386
B. Senet Çeşitleri	389
1. Resmî Senetler	389
a. Noter Senetleri	390
b. Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Senetler	390
c. Resmî Makam ve Mercilerce Düzenlenen Diğer Belgeler	391
d. Resmî Senetlerin İspat Gücü	391
e. Resmî Senetlerin Sahteliği	391
2. Adî Senetler	392
a. Adî Senetlerin İspat Gücü	392
b. Adî Senetler Hakkında Sahtelik İddiası	393
c. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının İncelenmesi	394
d. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının Sonuçları	395
C. Belgelerin Mahkemeye Verilmesi (İbrazı) Zorunluluğu	399
D. Ticarî Defterlerin İbrazı ve Delil Olması	402
E. Senetle İspat Zorunluluğu	403
1. Kural	403
2. Senetle İspat Kuralının İstisnaları	404
a. Delil Başlangıcı	404
b. Maddî ve Manevî İmkânsızlık Hâlleri	407
3. Senede Karşı Tanıkla İspat Yasağı (Senede Karşı Senetle İspat Kuralı)	408
4. Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları	409
III. YEMİN	409
A. Genel Olarak	409

B. Yemin Usûlü.....	410
IV. TANIK.....	414
A. Genel Olarak.....	414
B. Tanık Gösterilmesi.....	414
C. Tanıklık Yapma Mecburiyeti	416
D. Tanıklıktan Çekinme Hakkı.....	417
E. Tanıklıktan Çekinme Hakkının İstisnaları	419
F. Tanıkların Dinlenmesi	419
G. Tanığın İfadesinin Değerlendirilmesi	422
V. BİLİRKİŞİ.....	423
A. Niteliği.....	423
B. Bilirkişiye Başvurulacak Hâller.....	424
C. Bilirkişi Atanması ve Bilirkişilik Yapma	426
D. Bilirkişinin Yasaklılık Hâlleri ve Reddi.....	428
E. Bilirkişi İncelemesi ve Rapor	429
1. Bilirkişi Görüşünün Alınması Hakkındaki Ara Kararı..	429
2. Bilirkişinin İncelemesi Sırasında Uyulacak Kurallar.....	431
3. Bilirkişi Raporu ve Rapora İtiraz	431
F. Bilirkişi Raporlarının Delil Olarak Değeri	433
G. Bilirkişinin Sorumluluğu.....	434
VI. KEŞİF	436
A. Keşif Kararı ve Keşfin Konusu	436
B. Keşfin Yapılması.....	436
C. Keşfe Katlanma Zorunluluğu.....	437
VII. UZMAN GÖRÜŞÜ.....	438
§ 16. KARAR VE HÜKÜM.....	440
I. KARAR KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ	440
II. KARARIN İÇERİĞİ VE BİLDİRİLMESİ.....	445
A. Kararın İçeriği.....	445
B. Kararın Bildirilmesi	448
III. HÜKMÜN ETKİLERİ.....	449

IV. HÜKMÜN TAMAMLANMASI VE AÇIKLANMASI (TAVZİHİ)	449
V. HÜKÜM VERİLMEKSİZİN DAVANIN SONA ERMESİ.....	451
A. Hüküm Yerine Geçen Taraf İşlemleri	451
1. Davadan Feragat.....	452
2. Davayı Kabul.....	453
3. Sulh.....	455
a. Genel Olarak	455
b. Avukatlık Kanunu Gereğince Avukatlara Tanınan Uzlaşma Yetkisi.....	456
B. Davanın Konusuz Kalması	458
C. Diğer Sona Erme Nedenleri	458
VI. YOK VE ETKİSİZ HÜKÜMLER	459
A. Genel Olarak Hüküm Sakatlıkları.....	459
B. Yok (Görünüşte) Hüküm	460
C. Etkisiz Hüküm.....	461
VII. KESİN HÜKÜM	462
A. Genel Olarak	462
B. Şeklî Anlamda Kesin Hüküm	463
C. Maddî Anlamda Kesin Hüküm	464
1. Genel Olarak.....	464
2. Kesin Hükümün Unsurları	466
a. Tarafların Aynı Olması.....	466
b. Dava Sebebinin Aynı Olması	467
c. Dava Konusunun Aynı Olması	468
3. Kesin Hükümün Etkisi	469
4. Kesin Hükümün Hukuk ve Ceza Davalarındaki Etkisi	471
a. Genel Olarak.....	471
b. Hukuk Mahkemesi Kararlarının Ceza Mahkemesi Bakımından Etkisi	472
c. Ceza Mahkemesi Kararlarının Hukuk Mahkemesi Bakımından Etkisi	472

5. Maddî Anlamda Kesin Hükümün Sona Ermesi	473
a. Genel Olarak	473
b. Yargılamanın İadesi	474
c. Değişiklik Davası	474
§ 17. BASİT YARGILAMA USÛLÜ	475
I. GENEL OLARAK	475
II. UYGULAMA ALANI	476
III. BASİT YARGILAMA USÛLÜNÜN ÖZELLİKLERİ	477
A. Davanın Açılması ve Davaya Cevap	477
B. Ön İnceleme ve Tahkikat	478
C. Hüküm	479
§ 18. KANUN YOLLARI	481
I. GENEL OLARAK	481
II. KANUN YOLLARININ SINIFLANDIRILMASI	483
III. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	485
IV. ALEYHE KARAR VERME VE ALEYHE BOZMA YASAĞI	486
V. KANUN YOLUNUN KONUSU	488
VI. KANUN YOLUNUN AMACI	488
VII. İSTİNAF	489
A. Genel Olarak	489
B. İstinaf Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	489
C. İstinaf Sebepleri	492
D. İstinaf Yoluna Başvurabilecek Kişiler	492
E. Yetkili Bölge Adliye Mahkemesi	493
F. İstinaf Başvurusu	494
1. İstinafa Başvuru ve Başvuruya Cevap Süresi	494
2. İstinaf Dilekçesi	494
a. Dilekçenin İçeriği	494
b. Dilekçenin Verilmesi ve Yapılması Gereken İşlemler	495
3. Başvurunun Sonuçları ve Etkisi	497

G. İstinaf İncelemesi.....	497
1. Ön İnceleme.....	497
2. Asıl İnceleme.....	498
a. Genel Olarak.....	498
b. Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	500
aa. Usûle İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	500
bb. Esasa İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	501
c. Duruşma Yapılması	502
H. İstinaf İncelemesi Sonunda Verilen Karar	503
1. Kararın Veriliş Şekli ve Tebliği.....	503
2. Hüküm Fıkrası ve Karar Türleri.....	504
a. Genel Olarak.....	504
b. İstinaf Başvurusunun Haksız Olması ve Reddi.....	505
c. İstinaf Başvurusunun Haklı Olması ve Kabulü.....	505
aa. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Gönderme Kararı Verilmesi	505
bb. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Kısmen ya da Tamamen Kabulü Kararı Verilmesi	506
cc. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Reddine Karar Verilmesi.....	506
VIII. TEMYİZ.....	507
A. Genel Olarak.....	507
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	507
C. Temyiz Sebepleri.....	509
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	511
E. Temyize Başvuru	512
1. Temyize Başvuru ve Cevap Süresi.....	512
2. Temyiz Dilekçesi.....	512
F. Temyiz İncelemesi	513
G. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	515

1. Bozma Kararı.....	515
a. Genel Olarak.....	515
b. Bozma Kararına Uyulması	515
c. Bozma Kararına Karşı Direnilmesi	520
2. Onama Kararı.....	520
3. Düzelterek Onama Kararı.....	521
IX. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	522
X. YARGILAMANIN İADESİ	524
A. Kavram	524
B. Yargılamanın İadesi Sebepleri	524
C. Yargılamanın İadesi Usûlü.....	529
1. Genel Olarak.....	529
2. Yargılamanın İadesini İsteme Süresi.....	529
3. Yargılamanın İadesi Talebinin İncelenmesi.....	530
§ 18A. 1086 SAYILI HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ	
 KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE (ESKİ) KANUN	
 YOLU SİSTEMİ	532
I. GENEL OLARAK.....	532
II. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	534
III. ALEYHE BOZMA YASAĞI	535
IV. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	536
V. KANUN YOLUNUN KONUSU	538
VI. TEMYİZ.....	538
A. Genel Olarak.....	538
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	539
C. Temyiz Sebepleri.....	540
1. Maddî Hukuka İlişkin Temyiz Sebepleri.....	541
2. Usûl Hukukuna İlişkin Temyiz Sebepleri.....	542
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	544
E. Temyiz Süresi.....	544
F. Temyiz Talebi.....	545
G. Temyiz İncelemesi	547

H. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	549
1. Bozma Kararı	549
a. Genel Olarak	549
b. Mahkemenin Bozma Kararına Uyması	550
c. Mahkemenin Bozma Kararına Karşı Direnmesi	553
2. Onama Kararı	555
3. Düzelterek Onama Kararı	555
VII. KARAR DÜZELTME	556
A. Genel Olarak	556
B. Karar Düzeltme Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	557
C. Karar Düzeltme Sebepleri	561
D. Karar Düzeltme Yoluna Başvuru Usûlü	563
E. Karar Düzeltme İncelemesi	564
§ 19. YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLÎ YARDIM	566
I. YARGILAMA GİDERLERİ	566
A. Genel Olarak	566
B. Harçlar	567
C. Masraflar	568
D. Vekâlet Ücreti	568
1. Sözleşmeye Dayanan Vekâlet Ücreti	569
2. Yargılama Gideri Olan Vekâlet Ücreti	570
E. Yargılama Giderleri Avansı – Delil Avansı	572
F. Yargılama Giderlerinden Sorumluluk	573
II. ADLÎ YARDIM	576
A. Genel Olarak	576
B. Adli Yardımdan Yararlanabilecek Kişiler	577
C. Yararlanabilme Koşulları	577
1. Yoksulluk Koşulu (Maddi Sıkıntıya Düşme Tehlikesi) ..	577
2. Haklılık Koşulu	578
D. Adli Yardım Usûlü	579
1. Görev ve Yetki	579

2. Talep ve İnceleme Usûlü	580
E. Adli Yardım Kararı ve Etkileri	581
F. Avukatlık Kanunu'nda Adli Yardım	583
§ 20. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA	585
I. GENEL OLARAK.....	585
II. İHTİYATİ TEDBİR.....	588
A. İhtiyati Tedbir Kavramı, Amacı ve Uygulama Alanı	588
1. İhtiyati Tedbir Kavramı.....	588
2. İhtiyati Tedbirin Amacı.....	589
3. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı ve Şartları.....	590
a. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı	590
b. İhtiyati Tedbirin Şartları.....	590
aa. İhtiyati Tedbire Esas Olan Hak	590
bb. İhtiyati Tedbir Sebebi	591
B. İhtiyati Tedbir Yargılaması ve Karar	592
1. İhtiyati Tedbir Talebi ve Yargılaması	592
a. İhtiyati Tedbir Talebi	592
b. İhtiyati Tedbir Yargılamasının Gösterdiği Özellikler	593
aa. Karşı Taraf Dinlenmeden de Karar Verilebilmesi	593
bb. Yaklaşık İspatın Yeterli Görülmesi	594
2. İhtiyati Tedbir Talebi Hakkında Karar.....	595
a. İhtiyati Tedbir Talebinin Reddi Kararı	595
b. İhtiyati Tedbir Talebinin Kabulü Kararı.....	596
c. Tedbir Talebinin Kabulü Hâlinde Karar Verilebilecek Tedbirler.....	597
C. Asıl Davanın Açılması Zorunluluğu (İhtiyati Tedbiri Tamamlayan İşlemler)	598
D. İhtiyati Tedbir Kararının Uygulanması	599
E. İhtiyati Tedbir Kararına Karşı Konulması.....	601
1. Yokluğunda Tedbir Kararı Verilenin Karara İtirazı.....	601

2. Durum ve Şartların Değişmesi Sebebiyle İhtiyati Tedbire İtiraz	604
3. Teminat Karşılığı Tedbirin Değiştirilmesi veya Kaldırılması Talebi	605
F. İhtiyati Tedbirden Kaynaklanan Tazminat Davası.....	607
1. Genel Olarak.....	607
2. Tazminat Davasının Şartları	608
3. Yargılama ve Karar	608
G. İhtiyati Tedbirle İhtiyati Haczin Karşılaştırması ve Aralarındaki Farklar.....	609
III. DELİL TESPİTİ.....	611
A. Kavram	611
B. Delil Tespiti Şartları.....	612
C. Delil Tespiti Usûlü.....	613
1. Talep.....	613
2. Mahkemenin İncelemesi.....	614
3. Delil Tespitinin Yapılması	614
§ 21. TAHKİM	616
I. TAHKİM KAVRAMI VE ANLAMI	616
A. Tahkim Kavramı.....	616
B. Hukukî Niteliği	617
C. Tahkimin Olumlu ve Olumsuz Yönleri.....	618
II. TAHKİMİN KONUSU	619
III. HAKEM SÖZLEŞMESİ.....	620
IV. HAKEM-BİLİRKİŞİNİN HAKEMDEN FARKI.....	621
V. TAHKİM SÖZLEŞMESİ	621
VI. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN ETKİSİ.....	623
VII. YARGILAMA USÛLÜ.....	624
A. Hakemlerin Seçimi.....	624
B. Hakemlerin Çekinmesi veya Reddi	625
C. Tahkim Yargısında Geçerli Usûl İlkeleri.....	626
D. Dava Açılması ve Yargılama	628

E. Tahkimde Geçici Hukukî Koruma Kararlarının Verilmesi .	630
VIII. TAHKİM YARGILAMASININ SONA ERMESİ VE HAKEM KARARI.....	631
A. Tahkim Yargılamasının Sona Ermesi	631
B. Hakem Kararları	631
C. Tahkimde Yargılama Giderleri ve Yargılama Giderlerinden Sorumluluk	633
IX. HAKEM KARARINA KARŞI BAŞVURU YOLLARI	633
§ 22. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI	639
I. GENEL OLARAK.....	639
II. ARABULUCULUKTA TEMEL ANLAYIŞ VE YARGILAMA İLE ELDE EDİLEN ÇÖZÜME GÖRE YARARLARI.....	642
III. ARABULUCULUĞUN YARGILAMA SİSTEMİMİZ İÇİNDE YERİ VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİ OLARAK UYGULAMASI.....	644
A. Arabuluculuk Konusunda Hukukî Altyapı.....	644
B. Arabuluculuk Faaliyeti ve Süreci	647
1. Genel Olarak	647
2. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa Göre Arabuluculuk Faaliyeti.....	649
C. Arabuluculuk Sonucu Varılan Anlaşma ve Bu Anlaşmanın Etkisi	652
§ 23. BİREYSEL BAŞVURU.....	656
I. ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU.....	656
A. Genel Olarak	656
B. Bireysel Başvuru Usûlü	658
II. İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU	662
A. Genel Olarak	662
B. İlgili Organlar	663
C. Bireysel Başvuru Usûlü	663
1. Başvurunun Yapılması.....	663

2. Mahkemenin İncelemesi ve Karar	664
KAVRAM FİHRİSTİ.....	667